

Zápisnica

Svedok bol napomenutý, aby podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia povedal čistú pravdu a aby svoju výpoveď mohol potvrdiť prisahou.

Svedok vypovedá:

Dňa 22. 11. 1938 ma na ulici chytili peštianski tajní detektívi a zaviedli ma na policajnú kanceláriu. Ich prvé slovo bolo: boli ste roku 1919 vojakom? Zapieral som, že nie. Vtedy priniesli knihu a ukázali mi v nej všetkých legionárov z roku 1919. Potom som už nezapieral, lebo som videl, že je to zbytočné. Potom ma začali biť. Povedali mi, aby som povedal, koľko Maďarov som zabil 1. mája 1919. Odpovedal som, že žiadneho. Potom štyria vzali pendrek a začali ma biť po rukách a nohách. Potom som povedal, že som bol pridelený do kuchyne. Hovorili, že cigánim a zase ma bili. Potom som sa musel vyzuť, priniesli vedro so studenou vodou, do ktorého som sa musel postaviť a vo vode stáť pol hodiny. Musel som v nej mať aj ruky. Potom ma odvedli do trestnice. Na druhý deň zase ma predviedli a pýtali sa, koľko Maďarov som zabil a opäť ma bili. Toto sa opakovalo tri dni.

Na štvrtý deň ma zase predviedli do kancelárie. Tam mali pripravenú drevenú 120 cm dlhú tyč, ktorá na koncoch a v strede mala železné krúžky. Zo stredného krúžku viedol povraz na hák a na remeň upevnený na povalu. Tyč mi dali na kríž, remeň pod krk, ruky priviazali na krajné krúžky a vytiahli ma hore, sotva som sa zeme dotýkal, a pýtali sa ma, že koľko Maďarov som zabil. Odpovedal som zase, že žiadneho. Jeden detektív držal povraz a štyria ma pendrekmi začali biť. Keď som začal kričať, vtedy ma vytiahli ešte vyššie tak, že som už nemohol kričať. Potom ma opäť bili, aj hlavu mi prebili a pritom mi nadávali, že som česko-slovenská sviňa. Všetky moje doklady spálili.

Prečítané, skončené a podpísané.

D. a h.

K. Hrnek, v. r.
pridelený notár

Jozef K., v. r.
svedok

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., č. 214/38.

14. december 1938, Sušany.

Zápisnica napísaná na dočasnej žandárskej stanici s Katarínou Ch., predtým obyvateľkou mesta Rimavská Sobota, ktorá vypovedala, že bola vyhostená z okupovaného teritória preto, že jej manžel bol zamestnancom č.-s. podniku.

Zápisnica

Vypočúvaná bola upozornená, že je povinná vypovedať len čiru pravdu, ktorú môže potvrdiť i prisahou. Na kladené otázky odpovedala takto:

Volám sa Katarina Ch., rod. S., som manželkou Michala Ch., vrátnika bývalej čs. tabakovej odberne v Rimavskej Sobotě. Vystáhovali ma i s mojimi dvoma deťmi, 6-roč. Jánom a Jolanou, ktoré mám z prvého manželstva s maďarským štátnym príslušníkom Júliusom B., s ktorým som zákonite rozlúčená.

Dňa 8. 12. 1938 o 16. hod. prišiel ku mne do bytu istý muž a povedal mi, aby som sa ihneď dostavila do župného domu. Keď som tam prišla, bol tam istý vojenský veliteľ a 2 civili. Vojenský veliteľ mi povedal: „Ch-né, magának a férje csehszlováknak az alkalmazotja volt és innen elkel menni 24 óra belül az ura után.“ (*Pani Ch., Váš manžel bol zamestnaný u Čechoslováka, preto musíte v priebehu 24 hodín stade odísť za mužom.*) Podotýkam, že môj manžel ako zamestnanec čs. tabakovej réžie za evakuácie odišiel do Zvolena. Ja som sa mala odsťahovať za ním až keď sa pomery utišia. Prosila som vojenského veliteľa o predĺženie doby na vystáhovanie až do času zákonitého prepísania mojich detí na meno môjho druhého (terajšieho) manžela. Napriek tomu mi však predĺžili vystáhovanie len z 24 hod. na 48 hod.

Policajt ma vystáhoval až na hranicu a žiaden výmer o vystáhovaní mi nedoručil. Za vyvezenie na hranicu nákladným autom z Rimavskej Soboty do Sobôtky musela som zaplatiť 30 pengő. Po osobnej stránke na chovanie maďarských úradov a ich orgánov nemám žiadne sťažnosti. Inak však jednali so mnou veľmi energicky.

Všetok môj hnuťelný majetok som si so sebou odviezla do ČSR a neutrpeľa som žiadnu hmotnú škodu. Nehnuťelný majetok nemám.

Zápisnica bola skončená, prečítaná, schválená a podpísaná.

Svedok:
Ján Seleš., v. r.

vypočúvaná:
Katarína Ch., v. r.

Zapisovateľ:
strážmajster Križanovič, v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

160

14. december 1938, Prešov

Správa okresného úradu Prezídia krajinského úradu v Bratislave o kolonistoch Čeněkovi S., Jozefovi D., ďalej o K. a Z., Antonovi F., Ladislavovi a jeho bratovi H. a o Michalovi B., ktorí vypovedali, že prv než ich vyhostili z Maďarska, týrali ich a ľudsky ponižovali.

Kolonista Čeněk S., príslušník bývalého 11. streleckého pluku ruskej légie udáva, že od r. 1933 so svojou rodinou bol kolonistom v obci Veľký Tarkáň (*Velké Trakany*), okres Kráľovský Chlmec, na bývalom veľkostatku grófa Schécsényiho. Hospodáril na 25 hektároch poľa. Kolónia mala celkovo 15 rodín; z toho 10 českých a 5 slovenských. V zmysle telefonogramu kolonisti odpredali časť svojho inventára a nechali si len toľko, koľko je potrebné pre ďalšie vedenie hospodárstva.

Dňa 6. 11. 1938 č-s. vojsko opustilo toto územie a došlo maďarské vojsko. Za 5 dní kolonisti dobre vychádzali s maďarským vojskom. Vojsko robilo len domové prehliadky a hľadalo zbrane. Dňa 12. 11. prišlo do kolónie 7 maďarských četníkov, ktorí Čeněka S. privoľali domov z poľa. Hneď potom priviedli aj syna S. Obidvoch ich spýtali. Priviedli aj ženu S.,